

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

Kopija: Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius

Originalas siunčiamas paštu nebus

2019-03-15
Vilnius

Dėl Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžių įstaigų pertvarkos

Lietuvos lošimų verslo asociacija (toliau – LLVA) atstovaudama Lietuvoje veikiančias azartinius lošimus organizuojančias bendroves susipažino su 2019 m. vasario mėn. 27 d. registruotu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektu Nr. 19-2179 (toliau – Projektas) bei jį lydinčiais dokumentais ir teikia savo poziciją dėl projektuose numatyto Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – LPT) ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (toliau – NTAKD) jungimo reorganizacijos būdu į vieną įvairias priklausomybės sritis prižiūrinčią biudžetinę įstaigą – Priklausomybių prevencijos ir priežiūros departamentą.

2019 m. sausio 10 d. vykusiuose Lietuvos Respublikos Seimo sveikatos reikalų komiteto klausymuose kaip vienas iš pagrindinių tikslų jungiant Lošimų priežiūros tarnybą su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu buvo įvardintas siekis sustiprinti priklausomybės nuo azartinių lošimų prevencijos bei azartinius lošimus organizuojančių bendrovių veiklos kontrolę. Pritariame tokiems siekiams, tačiau manome, kad tai turi būti įgyvendinama kitomis, tarpinstitucinio bendradarbiavimo priemonėmis, o savaiminis ir dviejų, iš esmės skirtingose srityse veikiančių institucijų sujungimas nepadės iškeltų tikslų pasiekti, **todėl tokiam, savitiksliam dviejų iš esmės skirtingas funkcijas atliekančių įstaigų jungimui į vieną nepritariame.**

Skirtingos institucijų funkcijos ir jų įgyvendinimas

Pateiktame projekto aiškinamajame rašte vienintelis argumentas dėl minimų įstaigų jungimo nurodomas siekis vienoje įstaigoje sutelkti visų priemonių, reikalingų efektyviai kovai su skirtingomis priklausomybėmis vykdymą ir didinti bendrą įstaigos efektyvumą. **Pabrėžiame, kad azartiniai lošimai yra licencijuojama ekonominė veikla ir priežiūros tarnybų funkcijos negali apsiriboti tik darbu su priklausomybių prevencija bei įmonių kontrole.** Vykdamas azartinių lošimų verslo sektoriaus priežiūrą itin svarbus tarpinstitucinis bendradarbiavimas, nuolatinis keitimasis informacija ir bendradarbiavimas su verslo bendruomene.

LPT ir NTAKD vykdo skirtingas funkcijas, kurioms reikalingos specifinės kompetencijos. LPT šiuo metu vykdo ne tik prevencines veiklas ar įmonių kontrolę, bet įgyvendina daug techninių ir priežiūros funkcijų, kurios yra itin svarbios azartinių lošimų rinkai ir reikalauja specialiųjų kompetencijų. LPT pagal šiuo metu numatytus teisės aktų reikalavimus įgyvendina šias funkcijas:

- išduoda licencijas organizuoti lošimus ir didžiąsias loterijas;
- išduoda leidimus atidaryti lošimo automatų ar bingo salonus arba lošimo namus (kazino), leidžia steigti totalizatorius ir lažybų punktus;
- tvarko Lietuvos lošimo įrenginių registrą;
- rengia azartinius lošimus reglamentuojančių teisės aktų projektus;
- priima asmenų, pateikusių prašymus neleisti lošti ir dalyvauti nuotoliniuose lošimuose ir įregistruoja juos į Apribojusių savo galimybę lošti registro asmenų duomenų bazę;
- kontroliuoja, kaip lošimų ir didžiųjų loterijų organizatoriai laikosi įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių lošimų ir loterijų organizavimą, reikalavimų, kas apima ne tik prevencines veiklas;
- LPT yra atsakinga už 2021 m. turėšančią pradėti veikti lošimo automatų kontrolės informacinės sistemos LAKIS įdiegimą ir veikimą;
- tvirtina lošimų organizavimo reglamentus ir loterijų taisykles;
- priima azartinius lošimus ir loterijas organizuojančioms bendrovėms skirtus nurodymus, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ar teroristų finansavimui;
- prižiūri pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimų vykdymą azartinių lošimų srityje;
- tvirtina lošimo įrenginių tipus bei prižiūri sertifikavimo procesą su akredituotomis Lietuvoje sertifikavimo laboratorijomis;
- vykdo specialiuosius bendrovių patikrinimus dėl lošimo taisyklių laikymosi, tiria klientų skundus, galimai iš anksto sutartų lažybų atvejus ir kt.;
- konsultuoja azartinių lošimų bendroves dėl azartinių lošimų įstatymo ir pinigų plovimo prevencijos teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo.

Tuo tarpu NTAKD atlieka kompleksines priklausomybių prevencijos priemones, rūpinasi verslo subjektų, prekiaujančių alkoholio bei tabako gaminiais, veiklos priežiūra, atlieka galimybių studijas, tyrimus bei analizes. NTAKD šiuo metu neturi specifinių kompetencijų, kurios užtikrintų sklandų tęstinį darbą užtikrinant ne tik prevenciją, tačiau kitas, itin lošimų sektoriui svarbias technines užduotis. **Pateiktuose teisės aktų projektuose bei aiškinamajame rašte nėra pateikiama informacijos kaip iš esmės savo veikla skirtingos institucijos, jas sujungus į vieną toliau efektyviai galės įgyvendinti visas veiklas ir užtikrinti tinkamą sektoriaus priežiūrą.**

Europos sąjungos praktika

Atkreipiame dėmesį, kad sujungus minimas dvi įstaigas taip pat būtų sukurta **precedento Europos Sąjungoje neturinti situacija, kuomet už azartinių lošimų reguliavimo veiklą valstybėje būtų atsakinga išskirtinai į kovą su priklausomybėmis nukreipta institucija, veikianti Sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje.**

Daugelyje Europos Sąjungos valstybių institucija, atsakinga už azartinių lošimų priežiūrą veikia Finansų arba Ekonomikos ministerijų pavaldume, kadangi be priklausomybės prevencijos klausimų yra itin svarbūs mokestiniai lošimų mokesčių administravimo klausimai, techniniai lošimų įrenginių sertifikavimo, leidimų išdavimo ir įvairių registrų kontrolės bei priežiūros klausimai. Prie rašto pridedame lentelę, kurioje įvardijamas visose Europos Sąjungos valstybėse veikiančių įstaigų, atsakingų už azartinius lošimus, pavaldumas.

Neįsivaizduojame, kaip galėtų būti užtikrinamas sklandus ir efektyvus tarptautinis bendradarbiavimas, kuomet vienintelėje Lietuvoje ši institucija būtų išskirtinai atskira nuo Finansų ministerijos ar kitos, tiesiogiai už valstybės ekonomiką atsakingos institucijos. Azartinių lošimų rinka yra itin globali ir Lietuvoje įteisintus nuotolinius lošimus esame bendros

rinkos dalis, kur nuolatinis tarptautinis bendradarbiavimas yra itin svarbus tvariai ekonominei veiklai užtikrinti, šešėlinei nelegaliai rinkai mažinti. **Pažymime, kad Europos Sąjungos praktikoje nėra nei vienos valstybės, kurioje šių skirtingų sektorių reguliavimas būtų patikėtas vienai institucijai.**

Savo poziciją bei argumentus 2019 m. vasario 8 d. pristatėme ir Sveikatos apsaugos ministerijos darbo grupės nariams, kurie rengė minimus įstatymų projektus, tačiau darbo grupės posėdžio metu buvome informuoti, kad sprendimai jau priimti ir darbo grupė atlieka tik techninį darbą rengiant teisės aktų projektus. Nesuprantame, kodėl priimant tokius, privačiam sektoriui svarbius sprendimus, nėra konsultuojamasi, diskutuojama bei sprendimus siekiama priimti neįvertinus lošimų rinkoje veikiančių bendrovių pateiktų argumentų.

Manome, kad sprendimas jungti šias dvi įstaigas yra nepamatuotas ir nepritariame tokiam sprendimui dėl šių pagrindinių priežasčių:

- nėra pateikiami tikslūs skaičiavimai ir savitiksli dviejų skirtingų įstaigų jungimas nepadės sutaupyti papildomų lėšų;
- nėra aišku, kaip bus užtikrinamas specifinių kompetencijų reikalaujančių veiklų įgyvendinimas;
- būtų sukurta precedento Europos Sąjungoje neturinti situacija ir apsunkintas tarptautinis bendradarbiavimas;
- nėra aiškus mechanizmas, kaip būtų užtikrinamas tolesnis įvairių registrų tvarkymas bei priežiūra.

Prašome išsamiai įvertinti mūsų pateiktus argumentus bei atsižvelgiant į juos priimti faktais ir duomenimis pagrįstą sprendimą. **Siūlome atsisakyti šių, skirtingose srityse veikiančių, įstaigų jungimo reorganizacijos būdu ir stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, kuomet NTAKD galėtų įgyvendinti atitinkamas veiklas priklausomybių prevencijos srityse bendradarbiaujant su LPT.** Tam yra sudaromos visos sąlygos 2019 m. Vyriausybei patvirtinus probleminio lošimo prevencijos planą, kuriame numatytas skirtingų institucijų bendradarbiavimas, įgyvendinamos priemonės ir jų stebėseną.

PRIDEDAMA:

1. Lentelė apie atsakingų už azartinių lošimų priežiūrą institucijų pavaldumą Europos Sąjungos valstybėse narėse, 1 lapas.

Pagarbiai

Lietuvos lošimų verslo asociacijos direktorius
Mantas Zakarka